

Figyelmetlenség miatt kerülnek az élelmek a szemétesbe

Szeretnénk, ha mindenki végigszámolná, hogy hány forintot dob ki évente feleslegesen. Azt javasoljuk, hogy kövessük a „mennyiség helyett minőséget” elvet, vagyis a tudatosan megspórolt összeget költjük inkább jobb minőségű, lehetőleg magyar termékekre, ezáltal kézzelfoghatóan javul az életminőségünk, valamint a környezetünkért is tettünk valamit – közölte lapunkkal Dr. Kasza Gyula, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) Maradék nélkül programjának vezetője.

Mit mutatnak az első hazai részletes élelmiszerhulladék-felmérés adatai?

– A háztartásokban végzett élelmiszerhulladék-mérés adatai azt mutatják, hogy sajnos Magyarországot is jelentősen érinti a probléma. Az évi 68 kg/fő adattal az EU-s átlag alatt állunk, ugyanakkor a hulladékok hozzávetőlegesen fele, évi 33 kg teljesen feleslegesen keletkezik, vagyis jelentős mértékű pazarlásról beszélhetünk. Néhány érdekes tapasztalatra is szert tettünk, ilyen például, hogy azok a háztartások, amelyek foglalkoznak háztáji állattartással vagy kiskerttel, tudatosabbak. A gyerekek jelenléte viszont kicsit rontja a statisztikákat, hiszen az ő ízlésük napról napra változik. Érdeemes ezért ezt a szempontot is végiggondolnunk, amikor a gyerekeknek tálalunk, valamint végigbeszélni velük, hogy hány ember munkája szükséges ahhoz, hogy egy leves vagy főzelék az asztalunkra kerüljön.

Hogyan történt a felmérés, s ez csak a családokra vonatkozik-e, vagy az intézményekre (szállodák, iskolai menzák) is?

– A felmérés kifejezetten a háztartásokra koncentrált. Aktualitását az adta, hogy nemrégiben látott napvilágot az a módszertani útmutatás, amelyet az EU az európai országok számára ajánl annak érdekében, hogy összemérhető és nyomon követhető legyenek az egyes tagállamok háztartásainak adatai. A vállalkozások esetében még nincs ilyen egységes módszertani megközelítés, és a gazdálkodó szervezetek rendkívüli változatossága miatt nehéz is ilyet megfogalmazni. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy addig nem is kell foglalkozni az élelmiszer-kereskedelemmel, élelmiszeriparral vagy éppen a vendéglátással. Ugyanakkor ezek a szervezetek eddig is sokat tettek a hulladékok csökkentésének érdekében, már csak azért is, mert számukra ez valamilyen formában általában veszteséget jelent. A Maradék nélkül című programban is megszólítottuk az élelmiszer-vállalkozásokat, és jelenleg is több munkacsoportot működtetünk, amely a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok összegyűjtését végzi. Emellett számos kezdeményezés látott napvilágot Magyarországon az elmúlt néhány évben, amely a veszteségminimalizálás mellett az etikai szempontokat is egyre inkább figyelembe veszi. Ezek közül legrégebben a Magyar Élelmiszerbank Egyesület foglalkozik élelmiszerhulladék-megelőzéssel. Az ő sikereik nemcsak Magyarországon, hanem más EU-s országban is felhívták a figyelmet arra, hogy milyen sokat érhetünk ezen a területen, ha össze tudjuk hangolni az adományozás szempontrendszerét az élelmiszer-biztonsági követelményekkel és a vállalkozói érdekekkel. Ezeket a kezdeményezéseket a NÉBIH is támogatja szakmailag, hiszen az egész társadalomnak fontos, hogy a fenntarthatóságért tett fontos erőfeszítések úgy hasznosuljanak, hogy közben nem jelentenek többlet kockázatot a fogyasztók számára.

Akik arra panaszkodnak, hogy alig jönnek ki a keresetükből, vajon miért vásárolnak feleslegesen?

– Az élelmiszerek ára az átlagos fizetésekhez mérve sokat változott – méghozzá csökkent – az elmúlt száz évben, így az átlagos fogyasztó jobban „megengedheti” magának azt, hogy pazaroljon. Amikor átlagokról beszélünk, akkor azonban mindig gondolnunk kell arra, hogy a társadalomban egyformán jelen vannak a rossz anyagi körülmények között élő és a rendkívül magas jövedelemmel rendelkező emberek, miközben talán egy ember sincs, aki hajszálpontosan a KSH által meghatározott átlagos keresettel rendelkezik. Egy szegényebb család esetében természetesen jóval kevesebb élelmiszer megy veszendőbe, hiszen jobban megvan a helye minden forintnak. A felmérésünk is visszaigazolta, hogy a pazarlás mértéke leginkább a jövedelemtől függ. Az okok egyébként elég változatosak. A legtöbb esetben a figyelmetlenség miatt kerülnek az élelmiszerek végül a szemetesbe. Tipikus példája ennek, amikor megfeledezünk a hűtő legmélyén található termékekről. Ugyancsak gyakori eset, amikor túl nagy adagot főzünk, és egyszerűen nem fogy el. A vendégségek, családi ünnepek is hozzájárulnak a pazarláshoz, hiszen a legtöbben igyekeznek úgy méretezni az adagot, hogy nehogy véletlenül kifogyjon valami, mert az kellemetlen lehet a vendégek szemében. A boltok zárva tartása is jól megfigyelhető vásárlási rohamot eredményez, emellett az akciók is hozzájárulnak ahhoz, hogy esetenként több élelmiszert veszünk, mint amennyit reálisan elfogyaszthatnánk a lejáratí időn belül.

Kiket szólítanak meg a Maradék nélkül programon belül? Lényeges a prevenció, illetve hogy a gyerekek minél fiatalabb korban megtanulják, mire van igazán szükségük?

– Elsősorban a háztartások „élelmiszer-felelőseihez” szeretnénk szólni, amely leggyakrabban – de nem kizárólag – a hölgyeket jelenti. Elsődleges célunk, hogy elgondolkodtassunk, és „személyes üggyé” tegyük a kérdést. Szeretnénk például, ha mindenki végigszámolná, hogy hány forintot dob ki évente feleslegesen. Azt javasoljuk, hogy kövessük a „mennyiség helyett minőséget” elvet, vagyis a tudatosan megspórolt összeget költsük inkább jobb minőségű, lehetőleg magyar termékekre, ezáltal kézzelfoghatóan javul az életminőségünk, valamint a környezetünkért is tettünk valamit, hiszen nem 3 kontinensnyi utaztatás után került az asztalunkra az étel. Nagyon fontos eleme a NÉBIH Maradék nélkül programjának az iskolai oktatási anyag elkészítése, amelyet pedagógusokkal közösen szeretnénk az általános iskolások számára érdekessé és tartalmassá tenni. Az a célunk, hogy osztályfőnöki órán, az iskolai egészségnapokon, a fenntarthatósági témahéten vagy az osztálykirándulások, nyári

Élelmiszert pazarolunk

Írta: Medveczky Attila

2017. augusztus 06. vasárnap, 09:52 -

táborok alkalmával minél több gyerekhez – jövőbeli vásárlóhoz eljusson. Reménykedünk benne természetesen, hogy a gyerekeken keresztül a szülőket is elérjük.

Medveczky Attila